

การแปลจากลัมละลายของบุคคลธรรมดา

นางสาวสรินยา ลิมวณิชสินธุ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-4620-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PERSONAL DISCHARGE FROM BANKRUPTCY

Miss Sarinya Limwanichsint

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws in Laws

Faculty of Law

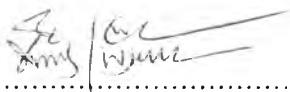
Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-4620-2

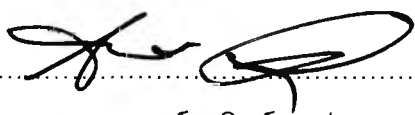
หัวข้อวิทยานิพนธ์	การปลดจากลัทธิลัทธิของบุคคลธรรมดา
โดย	นางสาวสรินยา ลีมวณิชสินธุ์
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์สุธีร์ ศุภนิตย์

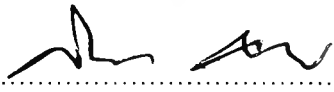
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิติพันธุ์ เข็ญบุญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์มรรคา วัฒนชะชีวะกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์สุธีร์ ศุภนิตย์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ไกรสร บารมีอวยชัย)

..... กรรมการ
(อาจารย์วิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ)

นางสาวสรินยา ลิ้มวณิชสินธุ์ : การปลดจากล้มละลายของบุคคลธรรมดา. (PERSONAL DISCHARGE FROM BANKRUPTCY) อ. ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา, อ. ที่ปรึกษา ร่วม : รองศาสตราจารย์ สุธีร์ ศุภนิตย 131 หน้า. ISBN 974-17-4620-2.

การปลดบุคคลจากล้มละลายเป็นการให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากหนี้สินบางส่วน อันจะส่งผลให้เจ้าหนี้ไม่ได้รับชำระหนี้ที่หลุดพ้นนั้น ดังนั้น มาตรการทางกฎหมายในเรื่องนี้จึงมีจุดสำคัญที่ต้องคำนึงถึง คือ การรักษาสมดุลระหว่างการให้ประโยชน์แก่ลูกหนี้ผู้สุจริตกับการคุ้มครองเจ้าหนี้ให้ได้รับชำระหนี้อย่างเป็นธรรม ซึ่งพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 5) พ. ศ. 2542 มาตรา 35 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการให้บุคคลธรรมดาพ้นจากล้มละลายโดยอัตโนมัติไว้เพียงมาตราเดียว และไม่มีบทบัญญัติหลักเกณฑ์อื่นมารองรับ ทำให้เกิดความไม่ชัดเจนและเกิดปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้

งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแนวคิด หลักการ ตลอดจนระบบที่ดีของการปลดจากล้มละลายตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ เพื่อค้นหาแนวทางในการปลดจากล้มละลายที่เหมาะสม โดยมุ่งหมายให้การปลดจากล้มละลายเป็นรางวัลแก่ลูกหนี้ผู้สุจริต

จากการศึกษาพบว่าหลักการปลดจากล้มละลายโดยคำสั่งศาลและการปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมายตามกฎหมายไทย มีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมในการนำมาใช้ เพียงแต่มีรายละเอียดบางประการที่ควรแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้บทบัญญัติดังกล่าวชัดเจนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงเสนอแนวทางในการแก้ไข ดังนี้

1. ควรเพิ่มเติมพฤติการณ์ที่ถือว่าลูกหนี้ไม่สุจริตเข้าไว้ในนิยามของ "บุคคลล้มละลายทุจริต"
2. ควรเพิ่มเติมเหตุที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะขอให้หยุดนับระยะเวลาการปลดจากล้มละลาย โดยกำหนดข้อเท็จจริงไว้หลายประการตามลักษณะความร้ายแรงของพฤติกรรมของลูกหนี้

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์..... ลายมือชื่อนิสิต.....
 ปีการศึกษา.....2546..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ร่วม.....

4386143734 : MAJOR LAWS

KEY WORD: INSOLVENCY / BANKRUPTCY / DISCHARGE

SARINYA LIMWANICHSINT : PERSONAL DISCHARGE FROM BANKRUPTCY. THESIS
ADVISOR : ASSC. PROF. MANIT JUMPA, THESIS COADVISOR : ASSC. PROF. SUTEE
SUPANIT, 131 pp. ISBN 974-17-4620-2.

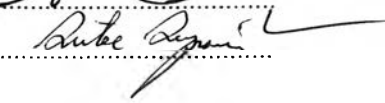
Personal discharge from bankruptcy releases a debtor from certain liabilities, causing the creditors cannot take action against such dischargeable debts. Therefore, main concern for legal measure on the discharge is to balance between the benefits of the honest debtor and the protection of the creditors to receive a fair repayment. Only Section 35 of the Bankruptcy Act (No. 5) B.E. 2542 stipulates criteria for automatic personal discharge, without any other supporting Sections, causing uncertainty and problems to the management of the debtor's estate.

The purpose of this study is to examine proper concepts, principles and systems of discharge from bankruptcy under the Thai laws and foreign laws, in order to find proper ways of discharge to reward the honest debtor.

The study found that the principle of discharge by court order, and by the effect of the Thai law is appropriate to implementation. However, certain details should be amended or added for better clarification.

This thesis suggests following amendment:

1. To clarify the debtor's acts that shall be deemed dishonesty in the definition of "dishonest persons in bankruptcy"
2. To add causes allowing the receivers to file to suspend counting the period entitling to discharge by specifying various facts depending on serious manners of the debtor.

	Student's signature.....	
Field of study....LAWS.....	Advisor's signature.....	
Academic year 2003.....	Co-advisor's signature.....	

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งของท่านรองศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา ที่ได้ให้ความกรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และให้คำปรึกษาชี้แนะการจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อท่านรองศาสตราจารย์สุธีร์ ศุภนิตย์ ที่ได้ให้ความกรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม พร้อมทั้งได้แนะนำแนวทางเสาะหาแหล่งข้อมูล ให้คำปรึกษา และชี้แนะแนวความคิดซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตลอดจนให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ด้วยความเมตตาอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์มรุธา วัฒนชะชีวะกุล ที่ได้กรุณารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งได้ให้ข้อเสนอแนะต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ไกรสร บารมีอวยชัย และท่านอาจารย์วิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ ที่กรุณาสละเวลารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ญาติพี่น้อง และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความสนับสนุนและให้กำลังใจ ขอขอบคุณคุณหทัยรัตน์ ถาวรพานิชกิจ และคุณดารณี แสงนิล ที่ช่วยเหลือด้านเอกสารกฎหมายต่างประเทศ ขอขอบคุณคุณอดิเรก หลิมศิริวงศ์ ที่ให้ความช่วยเหลือแปลเอกสารต่างประเทศ และขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นปริญญาโททุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาตลอดมา รวมทั้งบุคคลที่ให้ความช่วยเหลืออีกหลายท่านซึ่งไม่อาจกล่าวนามได้หมดที่มีส่วนช่วยให้การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นผลสำเร็จ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 สมมติฐานการวิจัย.....	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตและวิธีดำเนินการวิจัย.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2. แนวคิดและหลักการปลดจากลัทธิลบลาย	
2.1 แนวคิดการให้โอกาสลูกหนี้เริ่มต้นใหม่.....	5
2.1.1 วิวัฒนาการของแนวคิด.....	5
1. แนวคิดการให้โอกาสลูกหนี้ในยุคแรก.....	5
2. แนวคิดการให้โอกาสลูกหนี้ในยุคที่สอง.....	7
3. แนวคิดการให้โอกาสลูกหนี้ในยุคที่สาม.....	9
2.1.2 จุดเริ่มต้นการนำมาใช้ในทางศาล.....	12
2.1.3 สาระสำคัญของการให้โอกาสลูกหนี้เริ่มต้นใหม่.....	14
1. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของกฎหมายลัทธิลบลาย.....	14
2. นำมาใช้ในรูปแบบการปลดจากลัทธิลบลาย.....	17
3. มุ่งหมายเป็นรางวัลให้กับลูกหนี้ที่สุจริต.....	18
4. มุ่งหมายเป็นรางวัลให้กับลูกหนี้ที่ให้ความร่วมมือ ในการจัดการทรัพย์สิน.....	21
5. มีความสัมพันธ์กับสภาพเศรษฐกิจและสินเชื่อบุคคล.....	22

6.	เป็นหลักสากลที่ใช้กับนานาประเทศ แตกต่างกันในขอบเขตและการปรับใช้ เนื่องจากปัจจัยภายในด้านเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละประเทศ.....	23
2.2	ทฤษฎีที่ใช้ในการปลดบุคคลจากลี้มละลาย.....	25
2.2.1	ทฤษฎีความร่วมมือของลูกหนี้.....	25
2.2.2	ทฤษฎีอรรถประโยชน์ต่อสังคม.....	26
2.2.3	ทฤษฎีความเมตตาและปัญหาทางศีลธรรม.....	26
2.2.4	ทฤษฎีระบบสินเชื่อจำนวนมากเกิน.....	28
2.2.5	ทฤษฎีจำกัดความรับผิดชอบ และประสิทธิภาพของเศรษฐกิจ.....	29
2.3	พัฒนาการปลดจากลี้มละลายตามกฎหมายไทย.....	32
2.3.1	กฎหมายลักษณะกู้หนี้ ศักราช 1278.....	33
2.3.2	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมลักษณะกู้หนี้ยืมสิน ร.ศ. 110.....	34
2.3.3	พระราชบัญญัติลี้มละลาย ร.ศ. 127 (พ.ศ. 2451).....	35
2.3.4	พระราชบัญญัติลี้มละลาย ร.ศ. 130 (พ.ศ. 2454).....	36
2.3.5	พระราชบัญญัติลี้มละลาย พ.ศ. 2483.....	37
2.4	การพิจารณาความสุจริตของลูกหนี้ตามกฎหมายลี้มละลายเทียบกับข้อเท็จจริงตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127.....	39
2.4.1	ลักษณะของข้อเท็จจริงตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127.....	39
2.4.2	ลักษณะของความสุจริตของลูกหนี้ตามกฎหมายลี้มละลาย.....	41
บทที่ 3.	การปลดจากลี้มละลายตามกฎหมายต่างประเทศ	
3.1	กฎหมายออสเตรเลีย.....	44
3.1.1	หลักเกณฑ์การปลดจากลี้มละลายโดยคำสั่งศาล.....	44
1.	คุณสมบัติและลักษณะของลูกหนี้.....	44
2.	ระยะเวลาที่จะปลดจากลี้มละลาย.....	46
3.	การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้.....	47
3.1.2	หลักเกณฑ์การปลดจากลี้มละลายโดยอัตโนมัติ.....	47
1.	คุณสมบัติและลักษณะของลูกหนี้.....	47
2.	ระยะเวลาที่จะปลดจากลี้มละลาย.....	49

3.	การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้.....	55
4.	การยื่นคำคัดค้าน.....	55
3.1.3	หลักเกณฑ์การปลดจากล้มละลายเร็วกว่าปกติ.....	59
1.	นโยบายและหลักการพื้นฐาน.....	59
2.	คุณสมบัติและลักษณะของลูกหนี้.....	61
3.	ระยะเวลาที่จะปลดจากล้มละลาย.....	62
4.	การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้.....	63
3.1.4	มาตรการทางกฎหมายที่ใช้กับการปลดจากล้มละลายทุกรูปแบบ.....	63
1.	มาตรการในการกำหนดหน้าที่ของลูกหนี้ในการให้ความร่วมมือ จัดการทรัพย์สิน.....	63
2.	มาตรการเกี่ยวกับหนี้สินที่หลุดพ้น.....	64
3.	มาตรการเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ยังคงอยู่ในความดูแลของ ผู้จัดการทรัพย์สิน.....	64
3.2	กฎหมายสิงคโปร์.....	64
3.2.1	หลักเกณฑ์การปลดจากล้มละลายโดยคำสั่งศาล.....	64
1.	คุณสมบัติและลักษณะของลูกหนี้.....	64
2.	ระยะเวลาที่จะปลดจากล้มละลาย.....	66
3.	การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้.....	67
3.2.2	หลักเกณฑ์การปลดจากล้มละลายโดยหนังสือรับรองของเจ้าพนักงาน... ..	67
1.	ความเบื้องต้นเกี่ยวกับเจ้าพนักงาน.....	67
2.	คุณสมบัติและลักษณะของลูกหนี้.....	68
3.	การพิจารณาของเจ้าพนักงาน.....	69
4.	ระยะเวลาที่จะปลดจากล้มละลาย.....	69
5.	การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้.....	69
6.	การคัดค้านของเจ้าหนี้.....	70
3.2.3	มาตรการทางกฎหมายที่ใช้กับการปลดจากล้มละลายทุกรูปแบบ.....	71
1.	มาตรการในการกำหนดหน้าที่ของลูกหนี้ในการให้ความร่วมมือ จัดการทรัพย์สิน.....	71
2.	มาตรการเกี่ยวกับหนี้สินที่หลุดพ้น.....	71

บทที่ 4. หลักเกณฑ์การปลดจากล้มละลายตามกฎหมายไทย.....	73
4.1 หลักเกณฑ์การปลดจากล้มละลายโดยคำสั่งศาล.....	73
4.1.1 คุณสมบัติและลักษณะของลูกหนี้.....	73
1. เหตุที่ลูกหนี้จะยกขึ้นอ้างในการขอปลดจากล้มละลาย.....	73
2. การพิจารณาความสุจริตของลูกหนี้.....	73
4.1.2 ระยะเวลาที่จะปลดจากล้มละลาย.....	79
4.1.3 การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้.....	80
4.1.4 ผลของคำสั่งปลดจากล้มละลาย.....	81
1. หนี้ที่ลูกหนี้หลุดพ้น.....	81
2. หนี้ที่ลูกหนี้ไม่หลุดพ้น.....	81
4.1.5 การเพิกถอนคำสั่งปลดจากล้มละลาย.....	82
4.2 การพ้นจากล้มละลายโดยอัตโนมัติ.....	83
4.2.1 จุดเริ่มต้นและจุดมุ่งหมายในการบัญญัติใช้กฎหมาย.....	83
4.2.2 หลักเกณฑ์และสาระสำคัญ.....	85
4.2.3 ประเด็นพิจารณาและปัญหาที่เกิดขึ้น.....	86
1. การพิจารณาความสุจริตของลูกหนี้.....	86
2. การจัดการทรัพย์สินที่อยู่ระหว่างดำเนินการของ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์.....	87
3. ความไม่ชัดเจนของกฎหมายและขาดมาตรการอื่นรองรับ.....	90
4.3 การปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมาย.....	91
4.3.1 จุดมุ่งหมายในการบังคับใช้กฎหมาย.....	91
4.3.2 หลักเกณฑ์และสาระสำคัญ.....	92
1. ยกเลิกบทบัญญัติเดิมและนำมากำหนดเพิ่มเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับ การปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมาย.....	92
2. แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการปลดจากล้มละลาย โดยคำสั่งศาล.....	93
3. กำหนดให้ชัดเจนว่าได้เพิ่มกรณีการปลดจากล้มละลายโดยผลของ กฎหมาย.....	93

บทที่ 5. ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการปลดจากล้มละลายของบุคคลธรรมดา.....	96
5.1 ข้อพิจารณาตามหลักเกณฑ์การปลดจากล้มละลายโดยคำสั่งศาล.....	96
5.1.1 การเปลี่ยนแปลงนโยบายกับบทบาทของศาลที่เปลี่ยนแปลงไป.....	96
1. ลดบทบาทลงเป็นรองจากการปลดจากล้มละลาย โดยผลของกฎหมาย.....	96
2. การเปลี่ยนแปลงแนวคิดเรื่องระยะเวลาอันแน่นอน ในการหลุดพ้นจากล้มละลาย.....	97
3. การลดบทบาทในการใช้ดุลพินิจของศาล.....	99
5.1.2 การพิจารณาความสุจริตของลูกหนี้.....	99
1. ลักษณะสำคัญที่ใช้พิจารณาความสุจริตของลูกหนี้.....	100
2. ลูกหนี้ที่สุจริตกับลูกหนี้ที่ทุจริต จะใช้วิธีการปลดจาก ล้มละลายแตกต่างกัน.....	101
5.1.3 ระยะเวลาที่จะปลดจากล้มละลาย.....	102
5.1.4 การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้.....	103
5.2 ข้อพิจารณาตามหลักเกณฑ์การปลดจากล้มละลายโดยผลของกฎหมาย	104
5.2.1 พิจารณาเทียบเคียงกับการพ้นจากล้มละลายโดยอัตโนมัติ.....	104
5.2.2 การพิจารณาความสุจริตของลูกหนี้.....	105
5.2.3 ระยะเวลาที่จะปลดจากล้มละลาย.....	107
5.2.4 การหยุดนับระยะเวลาปลดจากล้มละลาย.....	109
1. เหตุที่จะนำมาพิจารณา.....	110
2. การใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานผู้เกี่ยวข้อง.....	111
5.2.5 การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้.....	111
5.3 ข้อพิจารณาตามหลักเกณฑ์การปลดจากล้มละลายโดยการออกหนังสือรับรองของ เจ้าพนักงาน.....	112
5.3.1 ความเหมาะสมของศาลในการสั่งการเกี่ยวกับสถานะของบุคคล....	112
5.3.2 ความแตกต่างในเรื่องบุคลากรและหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย.....	113
1. เจ้าพนักงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง.....	113
2. มาตรการอื่นเพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของเจ้าหนี้.....	113

สารบัญ (ต่อ)

๘

หน้า

บทที่ 6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	115
6.1 บทสรุป.....	115
6.2 ข้อเสนอแนะ.....	121
รายการอ้างอิง.....	125
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	131